

सन २०२१-२२ मध्ये कृषि उन्नती योजना -
राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत गळीतधान्य
अभियान क्र.३ (वृक्षजन्य तेलबिया) वार्षिक
कृती आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : राअसुअ-२०२१/प्र.क्र.३८/४-आ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२.

तारीख: २४ जुन, २०२१.

वाचा:-

१. शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-०९१९/प्र.क्र.२२१/१४ ओ दि.०४ नोव्हेंबर, २०२०
२. केंद्र शासनाचे पत्र जा.क्र. १(१३) PFMS/FCD/२०२०, दि.१२एप्रिल, २०२१.
३. केंद्र शासनाचे पत्र जा.क्र. १-१/२०२१ (OS & OP) (E-९६२०४), दि. २८ एप्रिल, २०२१.
४. आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. Extn-२ / NFSM (OS & OP/AAP २०२१-२२/१६१६९ दि. ६ मे. २०२१.
५. शासन अ.शा. पत्र जा.क्र.AAP-२०२१/CR No.३८/४-A, दि. १९ मे, २०२१
६. केंद्र शासनाचे पत्र जा.क्र. २-१५/२०२१ NFSM-Oilseeds, दि. ०९ जून, २०२१.
७. आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. राअसु-गळित/२१-२२/प्र.मा.प्रस्ताव/प्र.क्र.१/वाकृआ/१८२४७/२१ दि.१० जून, २०२१
८. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. राअसुअ-२०२१/प्र.क्र.३८/४-आ दि.१८.०६.२०२१
९. केंद्र शासनाचे पत्र F.No. ३-४/२०२१ OP (SB); E-१८२०२ दि. १७ जून, २०२१.
१०. आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. राअसु-वृक्ष.तेल/२१-२२/प्र.मा.प्रस्ताव/प्र.क्र.१/वाकृआ/१९१७८/२१ दि.१८ जून, २०२१

प्रस्तावना:

केंद्र शासनाने संदर्भाधिन दि. २८ एप्रिल, २०२१ च्या पत्रान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (गळीतधान्य व तेलताड) अंतर्गत सन २०२१-२२ साठी केंद्र हिस्साचा रु. ४३.५० कोटीचा (अभियान क्र. १ : गळीतधान्य रु.४२.१० कोटी, अभियान क्र.३ वृक्षजन्य तेलबिया रु. ०७० कोटी व TRFA गळीत रु. ०.७० कोटी) अंदाजित नियतव्यय कळवून अभियान / बाबनिहाय वार्षिक कृती आराखडे सादर करण्याचे सुचविले होते.

त्याअनुषंगाने आयुक्तालयाने संदर्भाधिन दि. ६ मे, २०२१ च्या पत्रान्वये राज्य शासनास सादर केलेले वार्षिक कृती आराखडे राज्य शासनाकडून संदर्भाधिन दि. १९ मे, २०२१ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनास खालीलप्रमाणे सादर करण्यात आले होते.

अ.क्र.	अभियान	सन २०२१-२२ साठी प्रस्तावित वार्षिक कृती आराखडा (रु. लाखांत)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१.	अभियान क्र.१ (गळीतधान्य)	४२३२.५६	२७७१.७१	७००४.२७
२.	अभियान क्र.३ (वृक्षजन्य तेलबिया)	४७.४४	३१.६२	७९.०६
३.	TRFA (गळीतधान्य)	७०.००	४६.६७	११६.६७
एकूण		४३५०.००	२८५०.००	७२००.००

केंद्र शासनाने संदर्भाधिन दि. ०९ जून, २०२१ च्या पत्रान्वये अभियान क्र.०१ (गळीतधान्य) साठी रु.६९८४.०७ लाखाचा (केंद्र हिस्सा रु.४२१०.०० लाख व राज्य हिस्सा रु.२७७४.०७ लाख) मंजूर केलेल्या वार्षिक कृती आराखड्यास राज्य शासनाने दि.१८.०६.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

केंद्र शासनाने दि. १७ जून, २०२१ च्या पत्रान्वये अभियान क्र.०३ (वृक्षजन्य तेलबिया) साठी रु.७८.४८४ लाखाचा (केंद्र हिस्सा रु.४७.०८८ लाख व राज्य हिस्सा रु.३१.३९६ लाख) प्रवर्गनिहाय वार्षिक कृति आराखडा खालीलप्रमाणे मंजूर केला आहे.

अ.क्र.	प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण (रु.लाखांत)
१.	सर्वसाधारण	३५.२२	२३.४८५	५८.७०७
२.	अ.जाती	७.८१७	५.२११	१३.०२८
३.	अ.जमाती	४.०५०	२.७००	६.७४९
	एकूण	४७.०८८	३१.३९६	७८.४८४

त्यानुषंगाने कृषि आयुक्तालयाने संदर्भाधिन दि.१८ जुन, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-गळीतधान्य अभियान क्र.०३ (वृक्षजन्य तेलबिया) साठी रु.७८.४८४ लाखाचा (केंद्र हिस्सा रु.४७.०८८ लाख व राज्य हिस्सा रु.३१.३९६ लाख) वार्षिक कृति आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देणे संदर्भात प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता. सबब, सदर प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय

१) सन २०२१-२२ करीता कृषी उन्नती योजनेअंतर्गत राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (गळीतधान्य अभियान क्र.३) या अभियानाच्या एकूण रु. ७८.४८४ लाख (अक्षरी रु. अछुचाहत्तर लाख अड्वेचाळीस हजार चारशे फक्त) निधीच्या वार्षिक कृति आराखड्यास खालीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

(रु लाख)

अ.क्र.	तपशील	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	रा.अ.सु.अ.गळीतधान्य अभियान क्र.१	४७.०८८	३१.३९६	७८.४८४

२) सदर वार्षिक कृति आराखड्यातील घटक / उपघटकनिहाय मंजूर आर्थिक व भौतिक लक्षांकाचे विवरण सोबतच्या परीशिष्ट-१ मध्ये नमूद केले आहे. सदर अभियानाची केंद्र व राज्याचा ६०:४० आर्थिक सहभागाच्या प्रमाणात (अपवाद प्रलंबित दायित्व) अंमलबजावणी करण्यात यावी.

३) सदर अभियानाच्या अंमलबजावणीकरीता केंद्र व राज्य हिस्याचा निधी ६०:४० प्रमाणात (अपवाद प्रलंबित दायित्व) वेळोवेळी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर आयुक्त (कृषि) यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. सदर निधी केंद्र व राज्य हिस्याचा पुढील लेखाशीर्षाखाली सन २०२१-२२ करीता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीत तरतुदीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	मागणीक्रमांक डी-३ २४०१- पीकसंवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्यपिके (००) (२५) कृषि उन्नती योजना-राष्ट्रीयअन्नसुरक्षाअभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्रहिस्सा) (६०% केंद्र)(२४०१ ४६१४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणीक्रमांकडी-३ २४०१- पीकसंवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्यपिके (००) (३३) कृषि उन्नती योजना-राष्ट्रीयअन्नसुरक्षाअभियान-अन्नधान्य पिके (राज्यहिस्सा) (४०% केंद्र) (२४०१ A२३४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

अनुसूचित जाती	मागणी क्रमांक एन-३ २४०९- पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००) (०५) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०९ B१०५), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक एन-३ २४०९- पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००) (०६) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०९ B११४), ३३, अर्थसहाय्य
अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमांक टी-५ २४०९- पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना), जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना, (०१) (२१) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०९ A५५७) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक टी-५ २४०९- पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना), जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना, (०१) (२२) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) (२४०९ A५६६) ३३, अर्थसहाय्य

- ४) केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दि. १२ एप्रिल, २०२१ च्या पत्रान्वये कलविल्यानुसार सन २०२१-२२ मध्ये केंद्र हिश्याचा निधी थेट राज्यस्तरीय PFMS बँक खात्यावर जमा केला जाणार असून त्यास अनुरूप राज्य हिश्याचा निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर आयुक्त (कृषि) स्तरावर उपलब्ध करून दिला जाईल. त्यानुसार सदरील निधी कोषागारातून आहरीत करून संचालक (वि.प्र.) यांनी केंद्र व राज्य हिश्याचा निधी आहरीत करून संबंधित जिल्हाना PFMS प्रणालीद्वारे वितरीत करावा. निधी वितरणाबाबत केंद्र शासनाकडून निर्धारीत करण्यात येणाऱ्या अद्यावत कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.
- ५) सन २०२१-२२ मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अमंलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, म.रा.पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२.	विभाग स्तर	संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक	संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक कार्यालयातील लेखाधिकारी
३.	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी

- ६) केंद्र शासनाने कृषि उन्नती योजना-राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत विहित केल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती तसेच महिला शेतकरी लाभार्थ्यांना सदर योजनेतर्गत लाभ देण्यात यावा.
- ७) केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत राज्य शासनास सन २०२१-२२ करिता संदर्भाकिंत दि.०९ जून, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार, तसेच चालू वर्षी अभियानाकरिता मंजूर केलेल्या कृती आराखड्यानुसार आणि वेळोवेळी केंद्रीय मंत्रालयाने दिलेल्या दिशानिर्देशानुसार सदर अभियानाची अंमलबजावणी करणे

बंधनकारक राहील, याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरून अभियानाचे सनियंत्रण करावे, त्याप्रमाणे अभियानाची प्रभावी अंमलबजावणी व सनियंत्रणाकरिता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निर्देशित करावे.

८) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या विविध घटकांतर्गत लाभार्थी शेतकरी निवडतेवेळी अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना वा सदर शेतकऱ्यांच्या गटांना प्राधान्य देण्यात यावे. तसेच, शेतकऱ्यांचे अर्ज मागवून पारदर्शक पद्धतीने लाभार्थ्यांची निवड करावी.

९) या अभियानातर्गत विविध निविष्टांच्या खरेदीसाठी (खते, औषधे, बियाणे, सिंचन साधने, यंत्र/औजारे इ.) शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार थेट लाभार्थ्यांच्या बँक खाती अनुदान जमा करण्यात (Direct Benefit Transfer) यावे. सदर निविष्टांची खुल्या बाजारातून खरेदी करण्याचे स्वातंत्र लाभार्थ्याला राहील. तथापि, या अभियानातर्गत शासकीय संस्थांनी/ शासनाच्या सार्वजनिक उपक्रमांनी उत्पादित केलेल्या निविष्टाचा पुरवठा करण्यात येत असल्यास संदर्भाकीत शासन निर्णय दि.१९/०४/२०१७ नुसार कार्यवाही करावी.

१०) कृषि विभागाच्या योजनांची महा-डीबीटी पोर्टलद्वारे अंमलबजावणी करण्याबाबत संदर्भाधीन शासन परिपत्रक दि.०४/११/२०२० नुसार कृषि यांत्रिकीकरण, सिंचन साधने व सुविधा, प्रमाणित बियाणे वितरण व पिक प्रात्यक्षिके याबाबींची अंमलबजावणी करावी.

११) संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिका-यांनी/तालुका कृषि अधिका-यांनी अभियानाकरीता लाभार्थीची निवड करून अभियानातर्गत समाविष्ट कार्यक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने लाभार्थ्यांची यादी तालुका स्तरावर संकलित करावी. सदर यादीमध्ये शेतक-यांचे नांव, गांव, सर्वे/गट क्रमांक या बाबींसह मोबाईल/दूरध्वनी क्रमांक बँक खाते क्रमांक, आधार क्रमांक इ. बाबतची माहितीचा अंतर्भाव असावा. त्याचप्रमाणे अभियानातर्गत निवडण्यात आलेल्या लाभार्थीची यादी निधी प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांमध्ये कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिका-यांची राहील.

१२) सदर लाभार्थांच्या यादीनुसार सर्व लाभार्थी शेतक-यांच्या शेतावर हाती घेण्यात आलेल्या कार्यक्रमाची प्रत्यक्ष तपासणी त्या-त्या गावातील कृषि सहाय्यकांनी करावयाची असून, त्यांनी आपला अहवाल तालुका कृषि अधिका-यांमार्फत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिका-यांना सादर करावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे, कृषि सहाय्यकांचे अहवाल प्राप्त होताच सदर कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात आलेल्या कामांच्या पर्यवेक्षीय तपासणीचे उचित प्रमाण संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी मार्गदर्शक सूचनेमध्ये विहित करावे.

१३) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०६२४१५४७३०६५०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महावीर झेंडगे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

४. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
११. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१२. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
१३. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
१४. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
१५. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१८. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१९. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
२०. निवड नस्ती.

परिशिष्ठ

सन २०२१-२२ : रा.अ.सु.अभियान (गळीतधान्य व तेलताड) अंतर्गत अभियान क्र. ३ (वृक्षजन्य तेलबिया)

वार्षिक कृति आराखडा : प्रशासकीय मंजुरी

(रु. लाख)

अ. क्र.	घटक / बाब	परिमाण	मंजूर कार्यक्रम				
			भौतिक	आर्थिक			
				केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण	
१	क्षेत्र विस्तार लागवड व देखभाल	हेक्टर	---	---	---	---	
i)	क्षेत्र लागवड		---	---	---	---	
अ	करंज वृक्ष (@ रु. २०,०००/प्र.हे.)		७५	९.०००	६.०००	१५.०००	
ब	कोकम वृक्ष (@ रु. १५,०००/प्र.हे.)		१८०	१६.२००	१०.८००	२७.०००	
क	महुआ वृक्ष (@ रु. १५,०००/प्र.हे.)		५०	४.५००	३.०००	७.५००	
एकूण.....१(i)			३०५	२९.७००	१९.८००	४९.५००	
ii)	क्षेत्र लागवडी दुसऱ्या वर्षा पासून देखभाल		---	---	---	---	
अ	दुसरे वर्ष (वर्ष २०१९-२०)	हेक्टर	४६	०.५५२	०.३६८	०.९२०	
	करंज वृक्ष (@ रु. २,०००/प्र.हे)		३६८	४.४९०	२.९४०	७.३५०	
	कोकम वृक्ष (@ रु. २,०००/प्र.हे)		१४	०.१६८	०.११२	०.२८०	
	महुआ वृक्ष (@ रु. २,०००/प्र.हे)		४२८	५.१३०	३.४२०	८.५५०	
ब	तिसरे वर्ष (वर्ष २०१८-१९)		५६	०.६७१	०.४४८	१.११९	
	करंज वृक्ष	हेक्टर	१५१	१.८१२	१.२०८	३.०२०	
	कोकम वृक्ष		१५	०.१७५	०.११७	०.२९२	
	महुआ वृक्ष		२२२	२.६५९	१.७७२	४.४३१	
क	चौथे वर्ष (वर्ष २०१७-१८)		७०	०.८४४	०.५६३	१.४०७	
	कोकम वृक्ष	हेक्टर	१	०.१०२	०.०६८	०.१७०	
	महुआ वृक्ष		७१	०.९४६	०.६३१	१.५७७	
	एकूण						

ડ	પાચવે વર્ષ (વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭)							
	કોકમ વૃક્ષ	હેક્ટર	૫૫	૦.૬૫૬	૦.૪૩૭	૧.૦૯૩		
			૧૬	૦.૧૮૬	૦.૧૨૪	૦.૩૧૦		
			૭૧	૦.૮૪૨	૦.૫૬૧	૧.૪૦૩		
ઇ	સહાવે વર્ષ (વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬)							
	કોકમ વૃક્ષ	હેક્ટર	૫૬	૦.૬૭૧	૦.૪૫૦	૧.૧૨૧		
			૧૦	૦.૧૧૮	૦.૦૭૮	૦.૧૯૬		
			૬૬	૦.૭૮૯	૦.૫૨૮	૧.૩૧૭		
એકૂણ દેખભાલ....(ii)								
કરંજ વૃક્ષ (@ રૂ. ૨,૦૦૦/પ્ર.હે)		હેક્ટર	૧૦૨	૧.૨૨૩	૦.૮૧૬	૨.૦૩૧		
કોકમ વૃક્ષ (@ રૂ. ૨,૦૦૦/પ્ર.હે)			૭૦૦	૮.૩૯૩	૫.૫૯૮	૧૩.૯૯૧		
મહુઆ વૃક્ષ (@ રૂ. ૨,૦૦૦/પ્ર.હે)			૬૪	૦.૭૪૯	૦.૪૯૯	૧.૨૪૮		
એકૂણ			૮૬૬	૧૦.૩૬૫	૬.૯૧૩	૧૭.૨૭૮		
એકૂણ.....૧(i + ii)		-----	-----	૪૦.૦૬૫	૨૬.૭૧૩	૬૬.૭૭૮		
૨	તંત્રજ્ઞાન પ્રસારણ ઘટક	-----	---	---	---	---		
i)	શેતકરી પ્રશિક્ષણ (@ રૂ.૨૪૦૦૦/પ્ર.પ્રશિક્ષણ)	સંખ્યા	૬	૦.૮૬	૦.૫૮	૧.૪૪		
ii)	વિસ્તાર અધિકારી/કર્મચારી/નિવિષ્ટા વિક્રેતે/યાંચ્યાસાઠી પ્રશિક્ષણ (@ રૂ.૩૬૦૦૦/પ્રશિક્ષણ)		૧	૦.૨૨	૦.૧૪	૦.૩૬		
એકૂણ.....૨			૭	૧.૦૮૦	૦.૭૨૦	૧.૮૦૦		
૩	અભિયાન વ્યવસ્થાપન ખર્ચ સંકિર્ણ	-----	---	૧.૨૦	૦.૮૦	૨.૦૦		
૪)	ફલેક્ઝીફલ (શેતતળે/ડીઝેલ પંપસંચ)	-----	---	૪.૭૪૩	૩.૧૬	૭.૯૦૬		
એકૂણ એકંદર.....૩ (૧ તો ૪)		-----	---	૪૭.૦૮૮	૩૧.૩૯૬	૭૮.૪૮૪		